

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ข้อหารือของการไฟฟ้านครหลวงเกี่ยวกับการได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัติ
ล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
มีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐

การไฟฟ้านครหลวงได้มีหนังสือที่ มท ๕๒๑๑.๑๑๒/๑๕๗/๕๐ ลงวันที่ ๗
ธันวาคม ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ
ล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐
พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้ล้างมลทินแก่บรรดาผู้ที่ถูกลงโทษทางวินัยในกรณีซึ่งได้กระทำ
ก่อนหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ และได้รับโทษหรือได้รับทัณฑ์ทั้งหมดหรือบางส่วนไปก่อน
หรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยใน
กรณีนั้น ๆ ซึ่งการไฟฟ้านครหลวงได้ทำการลงโทษพนักงานที่ขาดงานในวันที่ ๒๑-๒๙ สิงหาคม
๒๕๕๐ รวม ๗ วันทำงาน โดยงดจ่ายเงินเดือนในวันที่ขาดงาน ว่ากล่าวตักเตือนและทำทัณฑ์บน
ตามบันทึก ที่ บ.ฝอก.๘๖/๒๕๓๔ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๓๔ เรื่อง วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการ
พิจารณาโทษพนักงานที่ขาดงาน

ในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี ๒๕๕๑ ตามข้อ ๗ ของระเบียบการ
ไฟฟ้านครหลวง ว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๓๗ กำหนดว่า “พนักงานที่จะได้รับการ
พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (๑) ไม่ขาดงานเกิน ๓ วันทำงานใน
รอบปี (๒) ไม่ถูกลงโทษทางวินัยในรอบปี เว้นแต่ถูกลงโทษภาคทัณฑ์” ทั้งนี้ คำว่า “รอบปี”
ตามข้อ ๔ ของระเบียบการไฟฟ้านครหลวง ว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดยระเบียบการไฟฟ้านครหลวงฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๗ หมายความว่า รอบปี
ประเมินผลการปฏิบัติงานเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคมของปีหนึ่ง ถึงวันที่ ๓๐ กันยายนของปีถัดไป

การไฟฟ้านครหลวงจึงขอหารือ ดังนี้

๑. พนักงานที่ขาดงานดังกล่าวจะถือว่าเข้าข่ายเป็นกรณีถูกลงโทษทางวินัย ซึ่งจะ
ได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ หรือไม่ เนื่องจากการถูกว่า
กล่าวตักเตือนและทำทัณฑ์บน มิใช่โทษทางวินัยตามข้อ ๓๑ ของข้อบังคับการไฟฟ้านครหลวง ว่า
ด้วยวินัยและการลงโทษพนักงาน พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งมี ๖ สถาน คือ (๑) ไล่ออก (๒) ปลดออก
(๓) ให้ออก (๔) ลดขั้นเงินเดือน (๕) ตัดเงินเดือน และ (๖) ภาคทัณฑ์

๒. การขาดงานของพนักงานดังกล่าวจะถูกลบล้างไปด้วยและมีสิทธิได้รับการ
พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี ๒๕๕๑ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือของการไฟฟ้านครหลวงโดยมีผู้แทนการไฟฟ้านครหลวงเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า โทษทางวินัยตามข้อ ๓๑^๑ ของข้อบังคับการไฟฟ้านครหลวง ว่าด้วยวินัยและการลงโทษพนักงาน พ.ศ. ๒๕๓๓ คือ (๑) ไล่ออก (๒) ปลดออก (๓) ให้ออก (๔) ลดขั้นเงินเดือน (๕) ตัดเงินเดือน และ (๖) ภาคทัณฑ์ ดังนั้น การว่ากล่าวตักเตือนและทำทัณฑ์บน ตามบันทึกที่ บ.ฝอก. ๘๖/๒๕๓๔ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๓๔ เรื่อง วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาโทษพนักงานที่ขาดงาน^๒ ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติภายในของการไฟฟ้านครหลวงนั้นจึงไม่ใช่การลงโทษทางวินัยตามข้อ ๓๑ ของข้อบังคับดังกล่าว และทำให้พนักงานที่ถูกว่ากล่าวตักเตือนและทำทัณฑ์บนไว้ไม่เป็นผู้ถูกลงโทษทางวินัยตามมาตรา ๓^๓ แห่งพระราชบัญญัติ

^๑ ข้อ ๓๑ โทษทางวินัย มี ๖ สถาน คือ

- (๑) ไล่ออก
- (๒) ปลดออก
- (๓) ให้ออก
- (๔) ลดขั้นเงินเดือน
- (๕) ตัดเงินเดือน
- (๖) ภาคทัณฑ์

^๒ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาโทษพนักงานที่ขาดงาน

๑. พนักงานผู้ใดขาดงานจะติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม รวมกันตั้งแต่ ๒ วันทำงานขึ้นไป ให้ว่ากล่าวตักเตือนและทำทัณฑ์บนไว้

๒. ในกรณีที่พนักงานผู้ใดได้ทำทัณฑ์บนตาม ๑. ไว้แล้ว ยังขาดงานจะติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม รวมกันตั้งแต่ ๒ วันทำงานขึ้นไปอีก ให้ลงโทษภาคทัณฑ์

๓. ในกรณีที่พนักงานผู้ใดถูกลงโทษภาคทัณฑ์ตาม ๒. ไว้แล้ว ยังขาดงานจะติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม รวมกันตั้งแต่ ๓ วันทำงานขึ้นไปอีก ให้ลงโทษตัดเงินเดือน ๕ % มีกำหนด ๑ เดือน

๔. ในกรณีที่พนักงานผู้ใดถูกลงโทษตัดเงินเดือนตาม ๓. แล้ว ยังขาดงานจะติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม รวมกันตั้งแต่ ๓ วันทำงานขึ้นไปอีก ให้ถือว่าพนักงานผู้นั้นหย่อนสมรรถภาพในอันที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ของตน และให้เสนอให้พนักงานผู้นั้นออกจากงานตามข้อ ๑๙ แห่งข้อบังคับว่าด้วยการลาและการจ่ายเงินเดือนในวันลา ประกอบกับข้อ ๒๔ (๒) แห่งข้อบังคับว่าด้วยการบรรจุ การแต่งตั้ง และการถอดถอนพนักงาน พ.ศ. ๒๕๐๖

๕. การลงโทษตาม ๒. และ ๓. ให้ถือว่าเป็นการลงโทษในความผิดฐานไม่อุทิศเวลาของตนให้แก่การไฟฟ้านครหลวงตามข้อ ๗ (๔) แห่งข้อบังคับการไฟฟ้านครหลวง ว่าด้วยวินัยและการลงโทษพนักงาน พ.ศ. ๒๕๓๓

^๓ มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“ผู้ถูกลงโทษทางวินัย” หมายความว่า ผู้ถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์เพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งของกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และให้หมายความรวมถึงผู้ถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์โดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งมีผลเช่นเดียวกับการถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัย

มลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้งนี้ ได้มีความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) เกี่ยวกับกรณีที่มีได้เป็นผู้ถูกลงโทษทางวินัยเป็นแนวทางไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๖๙/๒๕๔๔^๔ ดังนั้น ถึงแม้ว่าการกระทำของพนักงานในกรณีนี้จะเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นความผิดทางวินัยก็ตาม แต่เมื่อไม่มีการลงโทษทางวินัยจึงไม่มีโทษทางวินัยที่จะได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติดังกล่าว

ประเด็นที่สอง เห็นว่า ตามมาตรา ๕^๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่บัญญัติให้ล้างมลทินแก่ผู้ถูกลงโทษทางวินัยโดยถือว่าผู้นั้นไม่เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยนั้น มิได้ลบล้างความประพฤติหรือการกระทำที่เป็นเหตุให้บุคคลนั้นถูกลงโทษทางวินัยไปด้วยเทียบตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๙๔/๒๕๓๙^๖ ดังนั้น ไม่ว่าจะกล่าวอ้างว่าตกเดือนและทำทัณฑ์

---

^๔ บันทึก เรื่อง การขอทบทวนปัญหาคุณสมบัติของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และขอหารือเพิ่มเติมเกี่ยวกับการได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งนายทะเบียน รวมทั้งการถือปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนมาก ที่ นร ๐๖๐๑/๐๑๗๑ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกรณีนี้หรือมาเป็นดังนี้

การที่นายทะเบียนสหกรณ์มีคำสั่งให้นายเฉลิมฯ กับพวก พ้นจากตำแหน่งกรรมการดำเนินการของชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด นั้น ถือเป็น “คำสั่งทางปกครอง” ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เพราะเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ กล่าวคือ ทำให้นายเฉลิมฯ กับพวกต้องพ้นจากสภาพการเป็นกรรมการดำเนินการของชุมนุมสหกรณ์การเกษตรฯ แต่คำสั่งดังกล่าวไม่มีผลทำให้นายเฉลิมฯ กับพวกเป็น “ผู้ต้องโทษ” หรือ “ผู้ถูกลงโทษทางวินัย” ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๓๙ เนื่องจากคำสั่งของนายทะเบียนดังกล่าวเป็นการสั่งเกี่ยวกับคุณสมบัติของการเป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์ตามมาตรา ๕๒ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มิใช่การสั่งลงโทษทางวินัย ประกอบกับชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด มิได้มีฐานะเป็นส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ดังนั้น สมาชิกของชุมนุมสหกรณ์ดังกล่าวจึงไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะถูกลงโทษทางวินัยตามความหมายของพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ เมื่อนายเฉลิมฯ กับพวก ไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการล้างมลทิน จึงไม่ได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ

^๕ มาตรา ๕ ให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ถูกลงโทษทางวินัยในกรณีซึ่งได้กระทำก่อนหรือในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ และได้รับโทษหรือรับทัณฑ์ทั้งหมดหรือบางส่วนไปก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยในกรณีนั้น ๆ

^๖ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๙๔/๒๕๓๙ มีสาระสำคัญดังนี้

พระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๕ ตอนท้ายที่ระบุว่า โดยให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยถูกลงโทษ

บนในกรณีนี้เป็นโทษทางวินัยหรือไม่ก็ตาม การขาดงานของพนักงานดังกล่าวย่อมไม่ถูกลบล้างไปด้วย กรณีจึงเป็นไปตามข้อ ๗ (๑)^๗ ของระเบียบการไฟฟ้านครหลวง ว่าด้วยการเลื่อนชั้นเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๓๗ ที่จะทำให้ไม่ได้รับการพิจารณาเลื่อนชั้นเงินเดือน

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จਾਲะ
(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เมษายน ๒๕๕๑

หรือลงทัณฑ์ทางวินัยในกรณีนั้น ๆ หมายความว่า ผู้ที่ถูกลงโทษทางวินัยไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยเท่า นั้นหาได้หมายความว่าความประพฤติหรือการกระทำที่เป็นเหตุให้บุคคลนั้นถูกลงโทษทางวินัยลบล้างไปด้วยไม่ กรมที่ดินมีคำสั่งลงโทษทางวินัยให้ปลดจอกที่ออกจากราชการฐานไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองได้ประโยชน์ที่มีควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ดังกล่าวมีผลเพียงให้ถือว่าจอกไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยให้ปลด ออกจากราชการเท่านั้น แต่การกระทำหรือความประพฤติของจอกที่ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่หรืออื่น ๆ ไม่ได้ถูกลบ ล้างไปด้วย การที่คณะกรรมการช่างรังวัดเอกชนเห็นว่ากรกระทำของจอกดังกล่าวไม่ได้รับการล้างมลทินและ เป็นการขาดคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติช่างรังวัดเอกชนฯ มาตรา ๑๙ (๗) ที่ว่าไม่เป็นผู้มีความประพฤติ เสื่อมเสียจึงชอบแล้ว

^๗ ข้อ ๗ พนักงานที่จะได้รับการพิจารณาเลื่อนชั้นเงินเดือนต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (๑) ไม่ขาดงานเกิน ๓ วันทำงานในรอบปี
- (๒) ไม่ถูกลงโทษทางวินัยในรอบปี เว้นแต่ถูกลงโทษภาคทัณฑ์